Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
(201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCIII. Ч. 30. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 14-го ЛЮТОГО 1986 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, FEBRUARY 14, 1986 No. 30. VOL. XCIII.

ВЛАДИКА МСТИСЛАВ ВИЇХАВ ДО ЕВРОПИ

С. Бавнд Брук, Н. Дж. (Митрополича Канцелярія). — Блаженніший Владика-Митрополит Мстислав, голова УПЦеркви в ЗСА і УАПЦеркви, відлетів з Ню Йорку в понеділок, 10-го лютого, до Европи. З Владикою полетів митрофорний протоієрей, о. Франко Істочин.

Метою поїздки Митрополита Мстислава є приспішення координації підготови святкувань Тисячоліття Хрищення Руси- України та участь у сесії Передсоборної комісії чергового Вселенського Православного Собору. Ця сесія відбудеться в центрі Вселенської Патріярхії в Шамбесі коло Женеви, Швайцарія.

Крім церковних справ, актуальними тепер в Европі є кілька важних справ загально - національного значення, на чоло яких треба поставити відзначення 60-ліття трагічної смерти Симона Петлюри.

Крім того, українське громадянство Західньої Европи стурбоване тепер злосливою акцією, що її започаткували ворожі українцям сили. В цьому випадку таку акцію скеровано на очорнення керівництва і співробітників української редакції „Радіо Свобода".

Як відомо, Владика Мстислав віддає себе в значній мірі і справам загально-національного характеру. Слід сподіватися, що при нагоді перебування в Европі, Владика забажає познайомитися докладніше і з „умовами праці в українських редакціях радіовисилень „Радіо Вільна Европа" і „Радіо Свобода".

Український співак виступав на американській конвенції

Луївілл, Кі. — В суботу, 1-го лютого ц.р., тут в одному з кращих готелів Голт Гавз, відбулась конвенція американських професіоналістів, де після бенкету, відбувся концерт відомого тенора Василя Мельничина при акомпаньяменті його доньки Андріяни.

В. Мельничин

В програму концерту входили твори Маєрбіра, Пуччіні, Лисенка, Гнатишина, Вольфа та Лі. Біля 600 гостей з захопленням сприймали кожне виконання пісні, але найбільш зворушливою точкою програми була пісня М. Лі „To reach the unreachable stars" присвячена астронавтам, які загинули трагічно кілька днів раніше. Публіка встаючи з місць зробила виконавцям овацію, а в декого показались сльози на очах.

Після цієї пісні В. Мельничин в короткому слові згадав ще про нездолену Україну та про прибрану українцями другу батьківщину, вільну і багату Америку, проспівавши пісню-молитву „Боже, благослови Америку". Присутні вставши з місць, проспівали цю пісню разом з солістом.

Голова організації Воллес, дякуючи виконавцями сказав: „Концерт ваш довго залишиться в нашій пам'яті", — при тому запросив на слідуючу осінь соліста і піяністку з концертом до Чатануґи, Тенн.

ЛЕЩАТАРСЬКІ ЗМАГАННЯ

Виндгем, Н. Й. — Карпатський Лещетарський Клюб запрошує своїх членів і гостей на річні лещатарські змагання, які відбудуться в суботу, 1-го березня ц.р., тут на горі Виндгем, Н. Й. Бенкет і роздача нагород відбудеться в Лексінгтон готелі. Кімнати можна резервувати, телефонуючи на число: (518) 989-9797. Реєстраційна оплата 12 дол. для дорослих, 6 дол. для дітей. Бенкет 15 дол. від дорослих, 9 дол. від дітей. Учасники можуть телефонічно реєструватися у Юрія Попеля (201) 297-0786 перед 10-ою вечора.

ЗСА відкидають тимчасовий договір з СССР

Женева, Швайцарія. — Делеґація З'єднаних Стейтів Америки на конференції в Женеві у справі обговорення можливих заходів для заборони продукції, магазинування і вжитку хемічної зброї, відкинули у вівторок, 11-го лютого ц.р., пропозицію совєтського лідера Михаїла Ґорбачова про підписання тимчавого договору.

Доналд Ловіц, голова американської делеґації, заявив делеґаціям 40 країн, що ЗСА зацікавлені підписанням не тимчасового, а далекосяжного і остаточного договору, бо всяка тимчасовість дає можливість країнам спекулювати і використовувати на всякі лади домовленість та рівночасно продовжувати продукувати хемічну зброю. Головною ціллю Вашінґтону є добитися цілковитої заборони хемічної зброї, а не іти по лінії раніших договорів про редукцію стратегічної нуклеарної зброї, яких не всі держави притримувалися.

М. Ґорбачов пропонував прийняти тимчасову постанову у справі обмеження продукції хемічної зброї, не розміщування її на чужих територіях із забороною передавати її тим державам, які ще тієї зброї не мають. Очевидно, серед 40 країн, які беруть участь в конференції знайшлися такі, які цілою силою підтримували пропозицію совєтського лідера, а деякі взагалі вважали, що всі мирні ініціятиви походять з Москви і всякі заперечення з Вашінґтону.

Прихильники „мирної" політики СССР в такому дусі інтерпретували заяву Д. Ловіца, кажучи, що Білий Дім не зацікавлений підписанням договору про заборону хемічної зброї, бо, мовляв, Адміністрація президента Роналда Реґена якраз тепер знаходиться у процесі дозброювання Америки і їй невигідно позбуватися вже готової зброї.

В минулому році віцепрезидент Джордж Буш виступав перед учасниками конференції і намагався пояснити, що спрешу треба розв'язати проблему контролі, яка є далеко тяжчою, як, наприклад, контроля нуклеарної зброї.

Від 1968 року роззброєнева конференція в Женеві не зробила жадного поступу і перетворилася у свого роду пропаґандивний форум, з якого великодержави обвинувачують себе взаємно і який дуже зручно використовують комуно-московські лідери для ведення антиамериканської кампанії.

СОУК Менор коледжу влаштовує весняні майстерні

Дженкінтавн, Па. — Відділ студій для поглиблення освіти при Менор Джуніор коледжі та Студійний Осередок Української Культури (СОУК) влаштовують для зацікавлених осіб серію весняних майстерень. Завдяки цим майстерням, СОУК старається викликати зрозуміння і призначня для цих особливих форм українського мистецтва, яке є частиною багатої етнічної спадщини Пенсильванії. Число учасників для кожної кляси майстерень обмежене до 12 осіб, тому слід зголошуватися якнайскорше.

Майстерня української вишивки для початкуючих триватиме шість годин. Перша сесія буде 22-го лютого і 1-го березня, а друга сесія буде 19-го і 26-го квітня. Обидві сесії відбудуться в суботи від год. 1-ої до 4-ої по полудні. Оплата 35 дол. включає всі прибори та інструкції.

Учасники будуть вчитися техніки вживаної на Полтавщині, особливо таких, як у „настилування", „гладь", та „мережка". Майстерню провадитиме кваліфікована мисткиня Стефанія Шумська-Маєр з Питтставну, Н. Дж.

Майстерня писання писанок для початкуючих відбудеться в суботу, 8-го березня, від год. 1-ої до 4-ої по полудні. Оплата 15 дол. включає всі прибори. Майстерня для заавансованих буде в суботу, 15-го березня, від год. 1-ої до 4-ої по полудні. Оплата 7 дол. включає яйця і вказівки. Учаники будуть вчитися писати писанки. Майстерню вестиме кваліфікована мисткиня Олена Куць з Філядельфії.

Лекції прикрашування українських обрядових хлібів буде в суботу, 22-го березня, від год. 1-ої до 4-ої по полудні. Оплата 15 дол. включає всі прибори. Учасники будуть вчитися виробляти і укладати з тіста скомпліковані прикраси для обрядових хлібів, особливо хлібів пов'язаних з обрядом Великодня, Різдва і весілля. Майстерню провадитиме кваліфікований майстер Василь Джула з Карнеґі, Па.

Нанизування ґерданів для початкуючих учнів буде відбуватися в суботи, 5-го і 12-го квітня, від год. 1-ої до 4-ої по полудні. Оплата за майстерню 35 дол. включає всі матеріяли. Учасники будуть вчитися як зробити зразок ґердана. Майстерню вестиме кваліфікована мисткиня Анна Галамай з Філядельфії.

За інформаціями щодо реєстрації слід звертатися до бюра поглиблення освіти при Менор Джуніор коледжі (215) 884-2218, Факс Чейс ровд і Форест авеню, Дженкінтавн, Па. і 19046.

Група австрійських українців підтримує кандидатуру д-ра Штайрера на президента Австрії

Відень, Австрія (Б.Я.). — Цього року закінчується 12-річна каденція федерального президента Австрії д-ра Рудольфа Кірхшлеґера, який два рази виграв вибори, але за законом Австрії вже не може кандидувати на цей пост. Д-р Кірхшлеґер дуже прихильно ставився до етнічної меншости австрійських українців і кілька разів відвідав духовний і культурний центр української спільноти в Австрії, українську греко-католицьку церкву св.ВМ. Варвари у Відні та численні імпрези влаштовані різними українськими організаціями і установами.

4-го травня 1986 року австрійський нарід вибиратиме нового президента. До виборів зголосились чотири кандидати, між ними два головні д-р Курт Штайрер, колишній федеральний міністер здоров'я, від соціялдемократів, і д-р Курт Вальдгайм, колишній генеральний секретар Об'єднаних Націй від консервативної народної партії.

Група українців підтримує кандидатуру д-р Штайрера, бо вони переконані, що він, коли б став президентом Австрії, як і теперішній президент д-р Кірхшлеґер, підтримуватиме етнічні меншості в Австрії і так уможливить українській громаді в цій країні продовжувати свою активність на полі культури.

Д-р Штайрер зустрівся з віденськими українцями: на світлині д-р Штайрер (другий зліва) зі Стефанією Марцінґер-Романишин, Ріхардом Гелєром і Борисом Ямінським. Видруковано такі спеціяльні листівки з власноручним підписом д-ра Курта Штайрера, де він під знімкою пише: „Я прошу австрійських українців, дати мені їхнє довір'я 4-го травня 1986 року". В рамках виборчої кампанії д-р Курт Штайрер матиме також зустріч з віденськими українцями і промовлятиме до них.

Д-р Штайрер народився 3-го червня 1920 року в містечку Кляйнмінхен коло Лінцу, столиці австрійської провінції горішньої Австрії. Гімназіяльну матуру здав в році 1938 з надзвичайним успіхом. Потім мусів служити в німецькому війську і дальші стадії його життя були: санітарська служба в Росії, перед кінцем війни в Празі, де закінчив свої студії медицини. Зараз по війні д-р Штайрер працював в одному з віденських шпиталів, а в 1956 році відкрив свою дерматологічну канцелярію у Відні. У 1975 році, д-р Штайрер став послом до віденського парляменту, а в 1981 році перебрав функцію федерального міністра здоров'я в австрійському уряді.

ВЕЧІР ПРО ГЕРОЇНЬ

Ню Йорк. — 64-ий Відділ СУА влаштовує вечір присвячений двом жінкам героїням, який відбудеться в суботу, 22-го лютого ц.р., о годині 5-ій по полудні, тут в домівці СУА, при 108 Друга авеню. Участь у вечорі беруть Олька Кузьмович, яка говоритиме про свої спомини із зустрічі з Оленою Телігою у Варшаві і Кракові та Надія Світлична, яка розповість про свої зустрічі з Аллою Горською та показуватиме прозірки.

СУД НАД Л. ВАЛЕНСОЮ НЕ ВІДБУДЕТЬСЯ

Гданьск, Польща. — Як уже інформовано, прокуратура обвинуватила лідера забороненої профспілки „Солідарність" Леха Валенсу за „образу держави" і „фальшиву інтерпретацію" минулих виборів до сойму. Л. Валенса заявляв, що число виборців, які взяли участь в голосуванні, було фальсифіковане. Суд над ним повинен був відбутися 11-го лютого. На ньому Л. Валенса мусів доказати, що дані, якими він користувався під час зустрічей з закордонними кореспондентами, інформуючи їх про вибори в Польщі, є правдивими.

Валенса появився в суді в грубому светрі з вишитими на грудях словами „Бог і батьківщина". Його супроводжували два адвокати і священик Генрик Янковскі.

Біля 300 активістів „Солідарности" зібралися на площі перед будинком суду. Демонстранти вручили В. Валенсі букет червоних і білих гвоздиків, які символізують кольори польського прапора. Поліція, яка оточила площу, заарештувала трьох мужчин.

Трьом міжнародним спостерігачам, представникам американської і англійської амбасад та депутатові шведського парляменту, не дозволили бути присутніми на суді, хоч було оголошено, що судовий процес буде відкритим.

В залі було 55 осіб і біля 20 місць пустували. Не зважаючи на це, лише двом західнім репортерам дозволили бути присутніми в залі.

Перед тим, як увійти до судової залі, Валенса звернувся до тих, що зібралися. Він сказав, що готовий до різних несподіванок, але впевнений, що йому вдасться доказати свою невинність.

Ще до суду в Польщі ходили слухи, що Валенсі і членам виборчої комісії запропонують прийти до мирної згоди, щоб не привертати до судового процесу багато уваги.

Як і очікували, суддя Єжи Лєнарчик запитав Валенсу, чи не хоче він, не доводячи справу до судового розгляду, попросити пробачення в позивачів.

Валенса відповів, що „він не мав наміру кого-небудь обмовити чи образити".

Після короткої перерви прокуратор Раймонд Бляшковскі відкликав висунені проти Валенси обвинувачення. Суддя Є. Лєнарчик одобрив рішення прокуратури і оголосив суд закритим.

Адвокат Валенси Анна Сковровска сказала репортерам, що позивачі були задоволені словами Валенси.

УРЯД ЗСА НАМАГАЄТЬСЯ ЗАСПОКОЇТИ ФІЛІППІНЦІВ

Вашінґтон. — Адміністрація президента Роналда Реґена намагається заспокоїти філіппінців, зокрема прихильників Коразон Акіно і збентеження та непевність серед народу заявою президента Р. Реґена про незакінчений це процес виборів і невмішування ЗСА у внутрішні справи Філіппін. Як відомо, крайова асамблея, контрольована прихильниками теперішнього президента Фердінанда Маркоса, має вирішити хто вийшов переможцем у цих бурхливих виборах, які, як кажуть навіть американські офіційні спостерігачі, не відбувалися в дусі демократії і були пофальшовані.

Заява Президента ЗСА під час пресової конференції у вівторок, 11-го лютого ц.р., була широко і по різному інтерпретована у Філіппінах і її в більшості зрозуміли, як підтримку З'єднаних Стейтів Америки для Ф. Маркоса. Навіть в Державному департаменті були здивовані заявою Р. Реґена про філіппінські вибори, яким він присвятив багато уваги у відповідях на запитання кореспондентів.

Державний секретар Джорд Шулц зараз на другий день вислав амбасадорові ЗСА у Філіппінах нові, змодефіковані і дещо відмінні від заяви Президента, інструкції та запевнення для лідера опозиції К. Акіно, що президент Р. Реґен не мав на думці визнавати вже тепер, коли ще не закінчився процес підраховування голосів, леґітимність уряду Ф. Маркоса.

Очевидно, К. Акіно і її спільники особливо були обурені і заскочені заявою Р. Реґена, що, мовляв, обидві сторони вели нечесну передвиборчу пропаґандивну кампанію і тому могли бути замішані у підфальшовуванні виборчих бальотів. Деякі невтральні особи заявляли 20-членній американській делеґації, що така можливість існувала і що Акіно знала про ці виборчі маніпуляції її партнерів. Але Державний департамент і голова комісії сенатор Ричард Ґ. Лугар, як також амбасадор ЗСА до Філіппін Стівен В. Босворт, не наголошували тієї справи тільки тому, що табір президента Ф. Маркоса майже явно займався фальшуванням голосів, а крім того вживав фізичну силу проти опозиції доказом чого є понад 100 осіб вбитими від часу виборчої кампанії. Інші спостерігачі однак ствердили, що якщо б міряти філіппінські вибори справедливим осудом, то К. Акіно стояла б на голову вище щодо чесности перед Ф. Маркосом.

У зв'язку зі згаданим збентеженням і неясною політичною ситуацією у Філіппінах Державний департамент переглядає наново цілу справу, а президент Р. Реґен погодився на вислання туди спеціяльного амбасадора ЗСА Филипа Габіба, найбільше познайомленого з проблематикою азійських країн, який у Манілі зустрінеться з обидвома кандидатами і щойно після його повороту ЗСА займуть виразніше становище до тамошніх виборів і політичної ситуації в загальному.

У СВІТІ

ВОЄННІ КОРАБЛІ Шостої американської фльоти розпочали знову чотироденні військові маневри на Середземному морі, а головно біля спірного заливу Сідра, який Лівія вважає своїми територіяльними водами і погрожує відплатою, якщо американські кораблі насміляться переплисти із Середземного моря до названого заливу. Раніші маневри Шостої фльоти, які закінчилися 30-го січня ц.р., відбулись спокійно без жадної сутички з Лівією. Лівійський диктатор полковник Муамар Каддафі і тепер погрожує відплатними акціями, якщо американська фльота не буде придержуватись визначеної ним морської лінії.

ПОЛЬСЬКА АКАДЕМІЯ суспільних наук признається у своєму 350-сторінковому звідомленні, що Польщі загрожує екологічна катастрофа. Ніде в світі проблема забруднення довкілля не стоїть так погано, як у Польщі, — говорять польські вчені. Студія закликає уряд познайомити суспільство з дійсним станом речей і вжити заходів, щоб поправити ситуацію. Досі Польща витрачала тільки один відсоток свого державного доходу на боротьбу проти занечищення довкілля. Інші країни в Західній Европі зуживають від шести до 10 відсотків.

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР Південного Ємену, який недавно був заприсяжений на цей пост, після 12-ох днів боїв між двома марксистськими фракціями за владу, плянує далі тісно співпрацювати із Совєтським Союзом. Ясін Саід Нуман заявив, що він не мінятиме внутрішньої і закордонної політики, а радше шукатиме затіснення співпраці з СССР.

ЗВІЛЬНЕНИЙ ЗІ совєтської в'язниці, зглядно концтабору. Анатолій Щаранський, який відсидів за свою „провину" нібито співпрацю з американською розвідкою, вісім років з усіх 13, прибув до Ізраїля. Там його вітали представники уряду, лідери політичних партій, суспільно-громадські, культурні і релігійні діячі та маси народу на вулицях Єрусалиму. У заяві А. Щаранський каже, що він буде далі змагатися за права людини в Совєтському Союзі і не забуватиме за тих своїх друзів-співв'язнів, які залишилися в концтаборах.

ЗАХІДНІ КОРЕСПОНДЕНТИ інформують, що шість озброєних і замаскованих осібняків гнали через ціле місто Сан Хозе де Буєнавіста у Філіппінах за одним з лідерів опозиційних партій і на очах великої товпи народу, яка заохочувала його до втечі, застрелили його на вулиці. Евеліо Гавієр, колишній губернатор одної із провінцій Філіппін, є великим противником теперішнього президента-диктатора Фердінанда Маркоса. Деякі свідки, які не бажали бути названими, заявили, що замасковані вбивці втекли з місця злочину на джіпі власности Артуро Пацифікадори, який є лідером більшости в крайовій асамблеї.

ПОЛІЦІЯ В ЛІМІ, ПЕРУ, заарештувала 376 осіб першого дня після проголошення обмеженого вийняткового стану, який обмежує рухи цивільних осіб від 1-ої години по півночі до 5-ої ранку. Військове командування прийшло до висновку, що марксистські партизани виконували в тому часі найбільше злочинів і під прикриттям ночі пересували свої відділи на потрібні їм позиції. У згаданих годинах військовики і поліція мають право стріляти без окремого попередження в кожного, що не зупиняється на заклик поліції. Арештовані порушили правила вийняткового стану, або не мали дозволу на вживання автомобіля нічною порою.

СОВЄТСЬКИЙ СОЮЗ замінив свого амбасадора в Об'єднаних Націях. На місце дотеперішнього Олега А. Трояновського, який ще цього тижня відлетить до Москви, прийде Юрій В. Дубінін, дотеперішній амбасадор в Еспанії. Цю інформацію підтвердили совєтські речники з місії при ОН в Ню Йорку. Представники місії заявили, що вони не знають чим займатиметься Трояновський в Москві і яка буде його місія в майбутньому. О. Трояновський студіював у Свартмор коледжі в ЗСА у пізніх 1930-их роках, коли його батько Александер А.Трояновський був амбасадором СССР до З'єднаних Стейтів Америки.

В АМЕРИЦІ

ГОЛОВА СЕНАТСЬКОЇ Комісії закордонних зв'язків сенатор Ричард Луґар, який очолював делеґацію американських обсерваторів на Філіппінах, вернувся до Вашінґтону і повідомив президента Роналда Реґена про результати поїздки. Р. Луґар вказав на факти порушення законности під час виборів і при підрахунку голосів, але порадив Президентові не спішити з конкретними рішеннями, особливо з такими, які могли б поставити під загрозу американсько-філіппінські відносини, до того часу, поки не буде оголошений офіційний переможець.

НА ПРЕСОВІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ, яка відбулася у понеділок, 10-го лютого, сенатор стейту Ню Йорк Алфонс Д'Амато вручив Президентську грамоту свободи Міхаїлові Стукаліну, який недавно прибув з Совєтського Союзу до З'єднаних Стейтів Америки. М. Стукалін сім років добивався права на виїзд до ЗСА, де проживала його мама Марґаріта Стукаліна. Сенатор А. Д'Амато був в числі конґресменів, які багато допомогли в його виїзді.

У ВАШІНҐТОНІ, А ТАКОЖ у Лондоні, Римі і Бонні відбулися демонстрації проти режиму аятолли Хомейні. Понад 5,500 демонстрантів приїхали до Вашінґтону зі всіх стейтів Америки і зібралися на площі Лафаєтта. На величезному екрані висвітлювалися кадри кінохроніки, які показували іранських партизанів, що боролися проти режиму Хомейні. Протести проти режиму Хомейні відбулися на відзначення четвертої річниці страти діячів іранського руху опору Муси Гіябані і Ашрафа Раджаві, які загинули від рук катів іранського диктатора.

В ШПИТАЛІ В НЮ ЙОРКУ на 59-му році життя померла на рака печінки Мерілін Клінггоффер, вдова Лєона Клінггоффера, який загинув від рук терористів 7-го жовтня минулого року на покладі італійського корабля „Ахіллє Лярво". Дізнавшись про смерть Мерілін, президент Роналд Реґен та інші члени Адміністрації висловили родині Клінггоффера свої співчуття.

У ВІВТОРОК, 11-го лютого Доналд Менес, президент дільниці Квінс в Ню Йорку і демократичний провідник цієї дільниці, вкінці зложив резиґнацію із цих двох постів. У своїй заяві для телевізії він подав як причину своє погане здоров'я після спроби покінчити самогубством і серцевої атаки, як теж через закиди корупції. Існує можливість формального оскарження його.

СЛІДСТВО У СПРАВІ отруєння циянкалієм яке було в капсулках ліку на біль голови п. н. Тайленол, стверджують що це був спорадичний випадок і що отруя була зумисно вложена у лік, що його вжила 23-літня жінка. Тому вважають, що паніка, яку викликав цей випадок в Йонкерсі, не має оправдання. Поліція трактує цей випадок як вбивсто.

ВЕРХОВНИЙ СУД СТЕЙТУ Ню Йорк вирішив, що діти, які хворіють на недугу АІДС не можуть бути автоматично виключені зі школи тому, що ця недуга не є заразливою тільки через зустріч з хворими. Рішено, що справи дітей хворих на недугу АІДС треба розглядати на індивідуальній базі.

ЛЕТУНСЬКА КОМПАНІЯ „Ерров Ейр", літаки якої винаймали для перелету військовиків, і літак якої розбився в Канаді, вбиваючи понад 200 американських вояків, перестала тепер взагалі провадити полети і оголосила банкрутство.

ПОКАЗУЄТЬСЯ, ЩО В Ню Йорку члени шкільних управ і вчителі є винні містові тисячі долярів за незаплачені кари у паркуванні автомобілів. Один із них, Силвестер Лікс, член шкільної ради в Брукліні і президент демократичного клюбу в Брукліні є винен 14,255 дол. за 330 кар за неправильне паркування від 1977 року.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00 UNA members $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00 Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $7.50 на 6-місяців, $15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — $1.00.

Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Відвідини Папи в Індії

Папа Іван Павло II, який перейде до історії, як „мандруючий Вселенний Архиєрей", перевів свою останню 10-денну подорож по Індії. Це була для нього ще важча і складніша місія, як подорож по Африці. На чорному континенті він стрічався навіть з поганами, які все ще поклоняються божкам і Папа проявляв у практиці християнську толеранцію і вирозумілість, блаблагословлючи і тих поган. В Індії проблематика цілком інша: поруч із сектанством і ворожнечею між різними тамошніми етнічними групами й сектами, найболючішою проблемою Індії є перенаселення країни. Індія територією менша від Америки, бо коли З'єднані Стейти Америки нараховують кругло три і півмільйона кв. миль, то Індія простягається на просторі кругло мільйона 300,000 квадратових миль, — все ж це велика країна з прастарою культурою. На цій території живе кругло 750 мільйонів людей, по 582 особи на одну квадратову милю. При загальному убозтві — уряд сприяє пляновому обмежуванню природного приросту й активно сприяє обмежуванню народин. Уряд навіть карає подружжя, які мають багато дітей. Ото ж Папа стрінувся в Індії з тією проблемою, щодо якої Католицька Церква займає принципове становище: проти абортів, проти штучних засобів обмежування народин.

Друга трудність, з якою стрінувся Папа в Індії — це тамошній релігійний фанатизм. Найбільш поширеним віровизнанням є „гінду", після того йдуть мусулмани, християни і „сікхи". Але так само, як на Філіппінах обсерватори з американського Конґресу ствердили, що там не існує взагалі поняття демократії і чистоти виборів, так само в Індії не існує поняття релігійної толеранції. Приїзд Папи завжди стягає маси народу, одні з пошани до Голови Церкви, інші з цікавости. Але в Індії мабуть уперше Папа зустрівся не тільки з проявами масового ентузіязму і відданости, але й із ворожими демонстраціями, бо тамошні примітиви зрозуміли приїзд Папи, як замах на їхнє віровизнання та бажання перетягати їх на християнізм.

Очевидно Папа — зручний дипломат і знаменито зорієнтований у відносинах кожної країни, яку відвідує. Тому в Індії він тільки дуже загальниково і побіжно говорив про становище Католицької Церкви щодо проблеми народин, як теж пропаґував релігійну толеранцію, яка схоплена в напрямку екуменізму. Авторитет Папи, який очолює Церкву, що охоплює 500 мільйонів вірних у світі, такий величезний, що і в Індії він засіяв здорове зерно християнізму.

ВИСТУПАЮЧИ НА ПРЕСОВІЙ конференції в Крайовому клюбі преси, голова негритянської секти „чорних мусулман" Луїс Фарракан заявив, що порушить оголошену президентом Роналдом Регеном заборону на поїздку до Лівії. Як відомо, Білий Дім наложив санкції на Лівію після терористичних актів на летовищах Риму і Відня. Вашінгтон твердить, що в Лівії є табори для підготови терористів, які дістають підтримку від режиму полковника Муаммара Кадафі. Л. Фарракан сказав на пресовій конференції: „Лівія є не базою терористів, а базою підтримки всіх, хто бореться проти тиранії і пригноблення в світі".

Микола Бараболяк

„ВІДНОВА" — ЦІННИЙ ВКЛАД У НАШУ ПОЛІТИЧНУ ДУМКУ

Принуку до написання цих рядків дала мені дуже позитивна рецензія на третє число „Віднови" пера відомого, приятеля українців, Яна Лободовського, на сторінках жовтневого числа престижевого польського паризького місячника „Культура". Польська преса відгукнулась на цю цінну появу, а в — нашій досі ні слова? Принаймні я не натрапив на ніщо. А у нас уже прийнялась думка, що нам треба говорити з поляками. Останніми роками появились були українсько-польські товариства, що мали стати тереном діялогу і нав'язання позитивних стосунків із польською стороною. Була це корисна ідея, але нині якось не чути про діяльність тих товариств. Куди ціннішою на тому шляху є виміна думок у пресі. На сходинах народ поговорить, розійдеться, і знаку не залишить. А написане залишається для розвитку ідеї. Та хіба вже давно дійшли ми до висновку, що на два фронти не виграємо. Зрозуміли це теж поляки, що Україна їх найкращий союзник, і загорода перед наступом Росії. Отже чому нема відлуння на останнє число „Віднови"?

Велика вартість цього квартальника в тому, що він не приносить „tutti frutti", як багато наших того роду видань, а концентрується на одній темі, примушуючи читача задуматись глибше над порушеною проблемою. Друге число „Віднови" було присвячено українсько-російським відносинам, це останнє виключно нашому до поляків. Замість висказатись уповні самому про той журнал, хочу переповісти дещо з „Культури", бо таким чином скажу не тільки про вагу „Віднови", але водночас передам дещо з реакції польської сторони на цю появу. Лободовський підкреслює як великий позитив це, що в тому, як і в попередньому числі журналу, є на вступі коротке з'ясування проблеми, над якою ведеться дискусія. У цьому числі такий вступ по питання написав проф. Богдан Осадчук п.н. „Польща й Україна". Про цю статтю пише Лободовський таке: „Це число 'Віднови' відкриває основна стаття Богдана Осадчука, яка піддає солідній аналізі польсько-українські стосунки на тлі недавно минулого. Автор не закриває вічі на темні сторінки цих відносин. Бачить у них наприклад ролю німецьких і совєтських провокацій, але не придає їм основного значення. В основному завинили і поляки й українці. Коли противна сторона займає таке розсудливе становище, шлях до об'єктивної дискусії стає широко відкритим.

Ціле число „Віднови" пише Лободовський, — є зредаговане в такий саме спосіб: говорити правду, хоч би вона була найбільш неприємна. Офіційно мовиться про те, що всі причини польсько-української ворожнечі відсунені назавжди; та знаємо, що дійсність не така". Лободовський цитує багато зі статті Михайла Добрянського п.н. „Трагедія II світової війни" м.і. ось це: „Наші народи — український і польський — мають жити у згоді і вибороти собі майбутнє. Тому треба промощувати шлях успокоєння, наближення і співпраці, бо тільки спільним зусиллям ці два народи мають шансу оборонити себе перед спільним ворогом — російським комуністичним імперіялізмом. А передумовою такої співпраці є прочищення атмосфери на шляху до взаємного прощення. Треба сказати „прощаю". Але пробачити можна тільки те, що є відоме. То ж пізнання українсько-польської трагедії під час Другої світової війни є нашим обов'язком".

Лободовський цитує теж багато зі статті покійного Івана Лисяка-Рудницького, м. ін. таке: „Перекидаючи на поляків головний тягар відповідальности за катастрофічний розвиток українсько-польських відносин, не маю наміру вибілювати українців. Вони теж зробили багато помилок, втрачаючи через те не одну нагоду порозуміння проти спільного ворога". Рудницький перестерігає теж поляків перед якимнебудь порозумінням з Росією зі шкодою для українців. А такі групи серед поляків існують, хоч як попеклись на Ризькому договорі з Москвою.

Лободовський підносить особливу вартість вміщеної на сторінках 106-162 полеміки про польсько-українські взаємини, яку викликало в Польській Людовій Республіці інтерв'ю з проф. Єжи Томашевським на сторінках познанського місячника „НУРТ". В цій полеміці взяло участь п'ять авторів, які репрезентують погляди уряду Ярузельського, а в яких аж кишить від проявів шовінізму, який процвітає в ПЛР, очевидно за повною апробатою Кремля.

Не менш цінними є у „Віднові" відзови на анкету редакції „Віднови" на тему різних аспектів українсько-польських стосунків. На цей запитник дало дуже глибокі змістом відповіді сім авторів Польської Народної Республіки і з еміґрації, а саме: редактор „Культури" Єжи Гедройц, професор варшавського університету і спеціяліст в історії Східньої Европи — Єжи Гользер, дійсний член Польської Академії Наук, проф. Ян Келяновський, літературознавець, співосновник КОР-у Ян Юзеф Ліпський, професор Ягайлонського університету,

(Закінчення на стор. 4)

Олександер Домбровський

ЗАМІТКИ ДО ІНТЕРВ'Ю ПРО КОНФЕРЕНЦІЮ

На сторінках „Свободи" (26-го листопада до 4-го грудня 1985 року) появилося інтерв'ю, переведене Фундацією Катедри Українознавчих Студій з д-ром Павлом Магочим на тему відзначення Тисячоліття Хрищення Руси-України міжнародною конференцією. Залишаючи на боці марґінальні справи організаційно-технічного характеру, ми постараємося заторкнути лише саму суть цієї контроверсійної справи.

Як знаємо з попередніх статтей і деяких заяв, проф. П. Маґочі приступив до акції організування конференції у зв'язку з 1000-літтям міжнародно-екуменічного формату, включно з участю совєтських чинників, можливо у рясі світських. У згаданій імпрезі мали б взяти участь також представники українського наукового світу, а то й українських Церков в діяспорі. Згадана справа набрала розголосу та позначилася відповідною реакцією з української сторони. Якраз відповіді проф. П. Маґочого під час інтерв'ю з ним малиб бути виясненням справи. П. Маґочі запевняє, що він є у добрих відносинах з українською громадою, а „проблему започаткували академіки... з особистих причин", та мабуть, це не зовсім відповідає правді. Громадська допомога проф. Маґочому при виготовленні програми Катедри Українських Студій, чи конференції на пошану Митрополита Шептицького не означає, що згадана громада піде безкритично в усьому за проф. П. Маґочим. Нас у даному випадку цікавлять перш за все питання принципового порядку. Інтерв'ю проф. П. Маґочого, а особливо деякі його відповіді, не можуть залишитися без відповіді з української сторони в цілі виказання й другої сторони медалі.

Добре, що проф. П. Маґочий старається подати своїм співгромадянам деякі знання про українське минуле й його культуру, щоби „не-українці, американці і канадці, мали позитивні враження про українські справи", але дивно є, коли він робить українській пресі заввагу, що вона „пише про хрищення Руси-України, або просто, України, до якого росіяни не можуть мати ніяких претенсій, прямо, чи непрямо". На запит „що тут злого, коли українці обходять „українське тисячоліття", а росіяни „російське тисячоліття?", проф. П. Маґочий відповідає: „Тут немає нічого поганого, і це власне, діється". Заслонюючися поняттями на Заході, проф. П. Маґочий пригадує нам, що часто в попонятті Заходу Совєтський Союз — це Росія включно з Україною і т.д. Такі погляди існують ще й досьогодні, але останніми декадами наступили деякі зміни на нашу користь в наслідок праці нашої політичної еміґрації та наших людей, які ввійшли в американсько-канадський науковий світ та стараються розтопити льоди іґноранції та фальшивих поглядів посіяних ворожими чинниками. Чи проф. П. Маґочий, який очолює українську катедру при Торонтонському університеті, помагає при розтоплюванні згаданих льодів? Проф. П. Маґочий користується тут тактикою сидження на двох стільцях у зв'язку з пляном відзначення 1000-ліття спільною міжнародно-екуменічною конференцією. На питання: „Чи ж росіяни не вкрали Володимирове хрищення так, як раніше вкрали в українців назву Русь?" Проф. П. Маґочий відповідає: „Що ж стосується крадіжки, то в загальному понятті Заходу українці ніколи не мали що-небудь до украдення. Це не я створив цю ситуацію. Це просто, дійсність". Тут проф. П. Маґочий генералізує „поняття Заходу" аж до екстреми. Така може бути опінія й ментальність бизнесменів Волстріту, лібереальних реалітетників в політиці, які готові торгувати навіть дияволом, деяких „спеців" східньоевропейської історії й пересічних консументів, але далеко не всі американці так думають. Замість заслонюватися „загальним поняттям Заходу" було б достойніше, якби шановний професор, похвалився досягненнями, тобто що він зробив, щоб захитати згадане „загальне поняття Заходу". Якраз ті народи, які не мають досить своїх національно-культурних надбань і „ніколи не мали що-небудь до украдення", узурпують собі чужі надбання, бо не мають своїх. У даному випадку Москва є клясичним прикладом вищесказаного. А відносно Заходу, то американці думають категоріями економічно-політичних реалітетів, не маючи належного відчуття до довговікової історичної традиції й культури. Коли український нарід стане державним, „загальне поняття Заходу" зміниться автоматично в користь України.

Стараючися переконати читача, що українські конференції не можуть досягнути північно-американської наукової громади, а відносно Равенни, то вона, мовляв, є географічно й духово далеко віддалена від північно-американського суспільства, П. Маґочий обстоює думку скликання конференції відзначення 1000-ліття, запланованої й зформульованої в Римі. Це, мовляв, була б ідеальна нагода для українців виступити на форумі і притягнути увагу відповідних кіл науки, релігії й ширшої публіки.

Закінчення буде

Іван Кедрин

Осип Стецура

На українському православному цвинтарі в Бавнд Бруку, який став уже своєрідним Пантеоном (подивугідна заслуга Митрополита УПЦеркви Мстислава), трохи далі від хреста на роздоріжжі, ліворуч, дуже близько могили Богдана Кравцева, стоїть невисокий, але дуже естетичний пам'ятник і на ньому напис: „Осип Стецура — Маґістер права — Співак". 25/III 1907 — 21 лютого 1976". За освітою правник, за Господнім даром — співак. І така людина, яка заслуговує, щоб у десяті роковини смерти присвятити їй трохи уваги.

Осип Стецура був тісно пов'язаний із Львовом. Там народився, там скінчив вісім кляс клясичної української Академічної гімназії (головне заведення) і там же, у Львівському університеті скінчив студії на правничому факультеті, діставши диплом маґістра. Маючи прегарний дзвінкий, металічний, чистий баритон звернув на себе увагу своїм співом у гімназійному хорі. Управи тодішніх славетних хорів у Львові — чоловічого „Сурма", „Бандуриста" і мішаного хору „Боян" (і вони) подбали аж від шкільної Кураторії за дозвіл для нього, гімназиста, щоб міг стати членом отих хорів — солістом, як теж у гімназійному хорі. І спів допоміг йому перейти університетські студії. Заробляв на прожиток і студії, співаючи разом із Володимиром Божиком у тодішніх львівських „Ревелєрсах" та з солістом „Бояна" — високий тенор — Евгеном Козаком у львівських кінах. Лекції співу брав в Українському Музичному Інституті ім. Лисенка у Львові, у Володимира Качмара, колишнього учня Дідура. Не маючи можливости працювати у Галичині за своїм освітнім фахом, переїхав до Варшави, де перебував у 1932-39 роках, аж до вибуху Другої світової війни. Його приятель Іван Коцур був директором державної фірми „Орбіс" — кіоски з газетами і книжками по всій Польщі. Коцур, який, згодом, за німецької окупації Польщі був директором Українського Видавництва у Кракові, що його заснував Український Центральний Комітет під головуванням проф. Володимира Кубійовича, подбав за працю для Стецури в „Орбісі". Але Стецура одночасно включився активно в численну українську громаду у Варшаві і виступав на всіх важливіших імпрезах, які з різних нагод відбувалися у цій громаді. Між іншими — співав на концерті Українських стрілецьких пісень у 1936 році, коли-то промовцем був Богдан Лепкий, тоді професор Ягайлонського університету у Кракові. До речі, українська громада у Варшаві запрошувала на свої імпрези видатних діячів з Галичини і таким чином Осип Стецура співав і на імпрезах, на яких промовляли Богдан Кравців та Дмитро Донцов. У Варшаві й одружився з Софією Баранською, внучкою о. Степана Онишкевича, колишнього посла до австрійського парляменту у Відні. Тепер вона має вже сама дорослих внуків.

У періоді таборової еміґрації після закінчення Другої світової війни продовжував студії співу у Мюнхені у школі Ельзи Домбергер, — студіювали разом із ним Іван Задорожний та Іван Рудакевич. Виступав у славному оперному театрі у Байройті у титуловій партії „Цирульника Сивільського", співав у Зальцбурзькому Моцартеум, виступав у Раймонд-театрі (оперета) у Відні. Збереглася „Програма концерту солістів": Міля Романовська-Плешкевич (сопрано), Осип Стецура (баритон), Володимир Третяк (скрипаль) і Роман Стецура (фортепіяновий супровід). Та група мистців роз'їздила по всій Німеччині й Австрії.

Переїхавши з дружиною і маленькою донькою (тепер дружина американського полковника, але й українського пластуна, до Америки — швидко переконався, що зробити тут співочу кар'єру — українцеві страшенно трудно. Став членом (солістом) у нюйоркському хорі „Думка". І так само, як співаки Михайло Островерха і Лев Рейнарович — дякував, у церкві св. Петра і Павла у Джерзі Сіті. Вславився своїм співом „Не плач Рахиле" й „Плотію уснув", — про які говорить напис на його цвинтарному пам'ятнику. В роках 1958 - 1975 був службовиком Головної канцелярії Українського Народного Союзу, працюючи при апараті Ай-Бі-Ем, і там же наскочила на нього страшна недуга із частинним паралічем. Але навіть не вилікувавшись з неї — зголосився знову до праці, таким був совісним і так вперто боровся проти своєї недуги. Дуже побожний, ще частинно спаралізований, відвідував церкву св. Івана Хрестителя в Гантері у Кетскилських горах, підтримуваний вірною дружиною.

Кришталично чесний і простолінійний — відзначався глибокою товариською культурою і великим почуттям гумору. Тому не мав ворогів і радо бачили його на кожному товариському зібранні.

І коли його не стало, то вірні у церквах на Різдво Христове жаліють, що нема Осипа Стецури, щоб заспівав коляду „Не плач Рахиле" і вірні на Воскресній Утрені жаліють, що нема Осипа Стецури, який зворушив би їх своїм співом „Плотію уснув..."

Осип Кравченко

ВАСИЛЬ ГРИШКО — ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ КНИГАР В АМЕРИЦІ

Початки української книжки в Америці були надзвичайно скромні. Крім кількох священиків, пов'язаних зі „Свободою", Юліяна Чупки, нашого першого адвоката Дениса Пирча та ще декого серед нашої іміґрації бракувало авторів, як і взагалі освічених людей, і це тому ще кілька років перед постанням „Свободи" о. Іван Волянський писав: „Людей нам тут треба, інтелігентних людей, будівничих нового життя на еміґрації. Інакше вона може для нас пропасти". Не було також і читачів, бо серед безпросвітньої маси іміґрантів тільки одиниці вміли читати, а ті, що вміли, цікавились здебільшого, крім молитвенників і житій святих, розваговою літературою, гумористичними збірками, казками про розбійників тощо. Якраз такого роду книжечки почала видавати з 1896 року „Свобода", а дещо пізніше видавництво ім. Антона Богачевського. Ці книжечки й спроваджувані з України матеріяли стали зародком першої української книгарні, що постала 1904 року при „Свободі" у Скрентоні. З нею пов'язане прізвище Василя Гришка, у той час працівника цієї газети й нашого першого книгаря в Америці.

Василь Гришко народився 6-го січня 1877 року в родині незаможних рільників Антона й Анастазії з Гузіїв у селі Щавне, повіт Сянік. По кількох роках початкової школи він допомагав своїм батькам на господарстві, а 1899 року виїхав у Америку й поселився спершу у Шенандоа, де працював при залізниці. Одружившись 28-го жовтня 1902 року в Нортгемптоні, Па., з Розалією Хомик з села Святкова біля Ясла, Гришко поселився в Олифанті і вже 10-го листопада 1902 року одержав горожанські папери в повіті Лякаванна. В Олифанті він працював складачем у друкарні „Свободи", яка появлялась там з 1-го серпня 1900 року. Коли ж „Свободу перенесли в липні 1903 року у Скрентон, Гришко дальше працював на тім самім пості. З наступним перенесенням „Свободи", тим разом у Ню Йорк, йому пропонували також перенестись туди, однак він відмовився і залишився у Скрентоні. Він закупив від редакції „Свободи" друкарське приладдя, книжки й канцелярійну обстановку і в двох кімнатах свого власного помешкання при сьомій вулиці (ч. 437) заснував власну друкарню і книгарню. Таким чином, як дату заснування першої приватної української книгарні в Америці можна прийняти 1907 рік.

Дещо пізніше Гришко переніс своє підприємство на Лякаванна авеню (ч. 701) і там провадив його зі своїм молодшим братом Іллею до кінця свого перебування у Скрентоні. Назва книгарні була подана в чотирьох мовах: „Українська книгарня", „Русская Книгарня", „Польська Ксєнгарня" і „Словенске Кніги". Побіч був напис англійською мовою: „Гришко Брадерс: Рутініян, Рашен, Поліш енд Словак Букстор". Гришко видавав каталоги книжок і, крім торгівлі з місцевими покупцями, висилав матеріяли на українські поселення в Америці і Канаді. З каталогів бачимо, що з бігом часу поліпшувалася якість книжок у книгарні і в ній можна було купити не тільки публікації поодиноких еміґраційних видавництв, але також різні видання з Галичини. Сам Гришко заснував серію „Видавництво Руської Книгарні" в Скрентоні й випустив кілька десяток книжок, здебільшого для театральних вистав. Ріст його книгарні сповільнився в останні воєнні й перші повоєнні роки, коли стало трудніше спроваджувати матеріяли з Европи. Тому в серпні 1923 року Гришко зліквідував своє підприємство в Скрентоні й перенісся у Аллентавн, де відчинив невеличку крамницю з різними товарами („департамент стор").

Від самого початку свого перебування в Америці Гришко брав участь у праці Українського Народного Союзу. На його шостій конвенції у Піттсбурґу (13-14-го червня 1900 року) він сповняв функції секретаря і тоді таки його обрали радним. У наступні роки він був секретарем на дальших чотирьох конвенціях, а на пості головного радного працював через три каденції. Був також через дві каденції членом Контрольної Комісії, а на 17-ій конвенції у Нюарку став заступником предсідника Українського Народного Союзу. Хоч на 11-ій конвенції УНС-у у Клівленді (1910 р.) Гришка обрали вдруге членом Контрольної Комісії, він взяв участь у жовтні 1910 року у творенні другого Союзу, теперішнього Українського Братського Союзу. Він був одним із тих, що підписали чартер новоі братської організації, а на її першій конвенції у Гаррисбурґу (16-18-го травня 1911 року) увійшов у склад її Контрольної Комісії. Канцелярія нового Союзу знаходилася коротко в книгарні Гришка, яка стала свого роду центром, у якому сходились наші еміґранти в ділових справах або прямо на розмову. За це приміщення для канцелярії Союз платив Гришкові п'ять, пізніше сім долярів місячно. Поруч членства в Контрольній Комісії, Гришко був пов'язаний з новим Союзом через пресовий орган, яким на Основуючих Зборах цієї організації став „Шершень". Це був гумористичний двотижневик, що його перше число вийшло 4-го березня 1908 року з друкарні „Свободи". Хто в той час був власником цієї газети, Гришко чи хтось інший, не знаємо. Фактом є, що коли „Шершень" почав виходити з 4-им листопада 1909 року як науково-популярний двотижневик у Скрентоні, його власником був Василь Гришко. Коли провід нового Союзу вирішив прийняти „Шершеня" своїм пресовим органом, Гришко погодився видавати його кожного тижня на вісьмох сторінках, під умовою, що організація платитиме йому по десять центів від кожного члена. Коли ж число членства Союзу переступить 4,000, розмір газети мав збільшитися. Видаваний Гришком „Шершень" залишився пресовим органом Українського Робітничого Союзу до червня 1911 року, а 15-го того таки місяця появилося перше число газети „Народна Воля", нового пресового органу цієї організації. Воно вийшло в Олифанті з друкарні, що її закупив від Гришка Український Робітничий Союз, згідно з постановою створеного ним у Гаррисбурґу „Друкарського Комітету". Відтоді, як показують присутні нам дані, обірвався контакт Гришка з Українським Робітничим Союзом. Він далі залишився членом Українського Народного Союзу й до своєї смерти належав до його 147-го Відділу в Аллентавні. На святі, що його влаштували 3-го вересня 1934 року місцеві відділи з нагоди сороклітнього ювілею УНС-у Гришко був одним із трьох промовців.

Коли 1931 року постала Організація Державного Відродження України (ОДВУ) Гришко став її членом і виголошував принагідно доповіді, звернені зокрема до молоді. Одну таку доповідь маємо на руках, із неї ми бачимо, що Гришко, один з наших найдавніших іміґрантів, не затратив на протязі довгих років перебування в Америці ні крихітки своєї відданости українській справі. У цій доповіді він закликає нашу молодь признаватися завжди й усюди до української нації, належати до української церкви й українських організацій та ніколи не уступати будь-яким ворожим нам чинникам. Він звертає окрему увагу на справу мішаних подруж, заохочує нашу молодь приводити своїх чужинецьких партнерів до наших церков і рішучо відкидає твердження, мовляв, „любов є сліпа і хто є залюблений, той піде туди, куди його потягне серце". Бо коли молодь інших етнічних груп не спішиться залишати свого обряду і приймати наш, то чому, питає Гришко, любов мала б бути „сліпою" тільки для українських молодих людей. Вкінці він вказує також на конечність вивчати українську мову, історію і культуру, а у відношенні до Америки „бути добрим громадянином країни, домагатися своїх прав, якщо їх нам хтось вкорочує, вибиватися на вищі становища й заниматися політикою, бо тільки тоді американці будуть з нами числитися".

У родині Гришка було шестеро дітей. Троє з них померло: Юрій (дентист у Нортгемптоні), Мирон (таксатор нерухомостей) і Галина, заміжна Йовик. Живуть: Ольга й Емілія (обі професійні медсестри) і Данило (інспектор прецизних інструментів).

Діяльність Василя Гришка на протязі десятків років, як також наведені вище цитати з його доповіді показують, що він був корисним членом нашої іміґраційної спільноти і зробив для неї багато як книгар, видавець, доповідач і активний член різних українських організацій. Він помер 26-го жовтня 1952 року.

СОЮЗОВЦІ! КОНВЕНЦІЙНА КАМПАНІЯ 31-ої КОНВЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ ВЖЕ ПОЧАЛАСЯ. ЇЇ МЕТА ПРИДБАТИ 1,500 НОВИХ ЧЛЕНІВ ДО КІНЦЯ ТРАВНЯ ЦЬОГО РОКУ. ТІЛЬКИ ПОСТІЙНОЮ І НАПОЛЕГЛИВОЮ ПРАЦЕЮ МОЖЕМО ВИКОНАТИ ЦЮ ВЕЛИКУ МІСІЮ ДЛЯ ДОБРА НАШИХ РОДИН, НАШОЇ ГРОМАДИ І НАШОГО НАРОДУ.

Українці Елізабету відзначили День Незалежности України

На знімці у першому ряді (зліва) учні української парафіяльної школи св. Володимира — Таїса Бокало й Роман Мацкевич, пластуни новаки — Юрко Волохояник і Марко Курівчак, за ними посадник міста Томас Данн тримає в руках проклямацію Дня Української Незалежности. У Другому ряді (зліва): Галя Федун, член Управи Елізабету, Мирон Пінковський, голова елізабетської громади, Михайло Іванців, голова Товариства за Патріярхат, о. прелат Йосиф Федорик, парох Елізабету, Михайло Хитра, секретар Товариства „Самопоміч" і фінансовий секретар 234-го Відділу УНС. Учителька Української парафіяльної школи Марія Бокало та д-р Роман Граб.

Громада Елізабету, Н. Дж. , гідно відзначила 68-і роковини Незалежности й 67-мі Соборности України. Делеґація яка складалася з представників українських церковних та громадських організацій, пластової молоді та учнів парафіяльної школи св. Володимира, взяла участь у підписанні проклямації Дня Української Незалежности в дні 22-го січня 1986 року. Український прапор, як символ волі й свободи України, повівав на ратуші міста, а головна вулиця міста Елізабету була переіменована на „Український Булевард".

Н.Н.

Четверта пожертва Славутичів

Вшановуючи свого предка, харківського правника Михайла Жученка (1840-1880), співзасновника й мецената Наукового Товариства ім. Шевченка, дід Яр, його син Богдан і дочка Оксана та внуки Богданко й Левко у грудні 1985 року подарували 4,000 дол. Українському Інститутові ім. св. Івана в Едмонтоні для розбудови наукової бібліотеки.

Разом із трьома попередніми пожертвами (по 1,000 дол. Пенсильванійському університетові у Філядельфії, де Яр Славутич мав стипендію та отримав докторат з української літератури, Шевченківській фундації в Вінніпезі та Енциклопедії Українознавства у Сарселі) пожертви родини Славутичів становлять понад 7,000 дол.

Пожертви родини Славутичів видаються щороку. До уваги беруться українські товариства чи наукові інституції, що найбільше потребують допомоги для розгортання своєї важливої праці.

Борис Мельник

Директор
Інститут св. Івана

О. Роздольська і В. Лащик отримали стипендії СУА

Ню Йорк. — У червні 1985 року проголошено п'ятий конкурс на стипендії з Фонду СУА ім. Еви Сташків.

У склад стипендійної комісії, яку очолює голова СУА Іванна Рожанковська, входили: Марія Томоруґ — заступниця голови, Іванна Ратич — фінансова секретарка, Лідія Черник — референтка суспільної опіки й від 17-го Відділу СУА в Маямі: Ірена Ракуш — голова, Люба Кобрин і Соня Микитка — члени.

Стипендійна комісія рішила, що у вимкових випадках можна приділити стипендію на доповнення студій в даній професії членці СУА, яка працює в українській установі або в користь української громади. Стипендійна комісія розглянула два подання, що відповідали вимогам конкурсу і одноголосно признала стипендію членці 29-го Відділу СУА в Чикаґо Оксані Роздольській у висоті 1,000 дол. на продовження студій української літератури й членці 67-го Відділу СУА у Філядельфії Вірі Лащик у висоті 1,000 дол. на студії суспільної праці.

А. Сороковський виступив у Вашінґтоні з доповіддю

Вашінґтон.—Андрій Сороковський, дослідник питання релігії в Совєтському Союзі, виступаючи з доповіддю у Вашінґтоні, закликав українську громаду на Заході працювати наполегливо, щоб викрити як неприйнятне з точки зору історії твердження Російської Православної Церкви, що саме вона є єдиним законним спадкоємцем християнських традицій, які мали свої початки в Києві тисячу років тому.

Одначе, він також остеріг, що українці повинні уникати іншої крайньої позиції—що відзначення Тисячоліття Християнства в Руси-Україні належить лише самим українцям. „Правда не така-то проста",—заявив А. Сороковський. „На мій погляд,—сказав він,—ми повинні підкреслювати, що ми безпосередні культурні спадкоємці Київської Руси. Ми повинні доводити безперервність традиції київської церкви. Одначе, я вважаю, що нам слід зайняти розсудливу, помірковану позицію, яку нам легко буде захистити науковим підходом".

Андрій Сороковський з доручення Українського Наукового Інституту Гарвардського університету одержав на чотири роки посаду дослідника в Кестон коледжі в Англії, який є важливим центром вивчення питань релігії в Совєтському Союзі. Свої погляди на контроверсію щодо відзначення Тисячоліття він висловив відповідаючи на запитання після своєї доповіді на тему стану релігії в Україні. А. Сороковський був головним промовцем на цьому інформативному вечорі 7-го грудня 1985 року, на якому також виступав д-р Роман Процик з поясненням про „Гарвардський Проєкт"—розраховану на багато років програму видань та відзначень, яка пов'язана з святкуванням Тисячоліття Християнства в Україні. Цей вечір влаштували вашінґтонський відділ Комітету Тисячоліття Хрищення Руси-України—Гарвардський Проєкт та Вашінґтонська Група—Асоціяція українсько-американських професіоналів.

Головними суперниками у змаганнях за Тисячоліття є московський патріярхат Російської Православної Церкви, який користується повною підтримкою з боку совєтського уряду, та українська громада на Заході, більшість членів якої належить до заборонених в Совєтському Союзі Української Православної і Української Католицької Церков.

А. Сороковський у своєму виступі зазначив, що совєтський режим і Російська Православна церква, хоч є в союзі в цьому питанні, працюють на користь своїх власних, дещо відмінних цілей. Він переконаний в тому, що намагання совєтського режиму використати цю релігійну подію для своїх власних політичних цілей принесе протилежні від бажаних ним наслідки. Хоч московський патріярхат можливо хоче надати цим святкуванням релігійного тону, сказав Сороковский,—„уряд без сумніву, намагається використати Тисячоліття в своїй національній політиці. Політична позиція уряду є: „Київ об'єднав тогочасні племена, так само як Москва тепер об'єднує всі слов'янські народи під покриттям російської національности і Російської Православної Церкви".

„На мій погляд, уряд СССР матиме проблему,—заявив доповідач.—Він намагається перетворити явно релігійну подію на політичну. Я вважаю, що це приведе до протилежних наслідків".

У своїй доповіді про стан релігії на Україні доповідач вказав на великі маштаби і велику різноманітність релігійного життя на Україні, приблизно половина населення якої—від 20 до 25 мільйонів людей—це віруючі. Андрій Сороковський також сказав, що велике враження на нього зробив,—як він це назвав—новий, позитивний розвиток відносин між різними релігійними групами, які, як здається, прийшли до висновку, що „старі, міжусобні конфлікти, мабуть, недоречні в сьогоднішньому становищі, коли всі віруючі опинились перед лицем войовничого атеїзму з боку уряду і переслідування кожного, хто активно намагається жити згідно з своїми переконаннями".

„Відчувається всезростаюче почуття солідарности, щось, що, мабуть, можна назвати 'популярним екуменізмом',—сказав Сороковський.—Це—новий розвиток подій, який ми повинні вважати позитивним, тому що, крім моральних чи етичних користей, які виливають з більш толерантного ставлення до інших віруючих і навіть до інших національностей та більшої співпраці з ними, це також можливо означає, що, з практичної точки зору, українці як нація і українці—прихильники різних віровизнань мотимуть вирватись з ізоляції, творячи між собою союзи".

Домінуючою релігійною організацією в Україні сьогодні є Російська Православна Церква, до якої насильно було приєднано Українську Автокефальну Православну Церкву і Українську Католицьку Церкву. Сороковський підкреслив, одначе, що обидві заборонені українські церкви продовжують існувати, у випадку Української Католицької Церкви-в підпіллі, в катакомбах, а у випадку Української Православної Церкви-в серцях народу. Він додав, що не може бути мови про те, що Українська Католицька і Українська Православна Церква будь-коли здобудуть законне визнання в Совєтському Союзі. Ці церкви своїм характером національні і занадто близько (на погляд режиму) пов'язані з ідеєю українського відродження і націоналізмом.

„Українська національна церква будь-якого віровизнання—православна, католицька, чи навіть якби була протестанська—це просто щось, на що вони ніколи не погодилися б",—сказав Сороковський.

Андрій Сороковський почав свій чотирирічний термін на посаді співробітника Кестон коледжу у 1984 році. Він свого часу одержав ступінь бакалавра від Каліфорнійського університету в Берклі, де здобув почесне наукове звання Фіта Бета Каппа, а згодом і ступінь доктора юридичних наук. У нього також ступінь маґістра від Гарвардського університету, де він був співпрацівником Українського Наукового Інституту.

Н. Н.

Пластова Маланка в Торонто з участю прем'єра Канади

Почесних гостей Мілю і Браєна Малруні (зліва) вітають Ліда і Єраст Гуцуляки

Ніч з таємничими зворушеннями, що виринають на грані часу, коли змінюються роки, завжди викликає бажання виламати себе з кліщів реальної дійсности. Чарка вина, чаші шампана, балі, музика, сміхи, поцілунки, обіцянки, постанови—приємно випихають старий, відомий, теплий рік з щоденного життя і відсувають його в обійми мрійливих, сантиментальних абстракцій минулого.

Ах, новорічні зворушення! Вони тримають у п'ятому вимірі стан життєрадісної енерґії, навіть при телевізії! А що казати про балі-Маланки!

Цього року, в моєму житті з'явилася, разом з Галі'с Кометою (в радіо казали, що має бути „Галі'с", або Голі'с, а ніколи „Гейлі")—Ліда Гуцуляк, голова Пластового Маланкового комітету на 1985 рік і вона постаралася (Ліда, а не Комета!), щоб Пластова Маланка мала свого ексклюзивного фоторепортера. Тобто, мене.

Пластові Маланки почалися, як усі інші, скромно, коли ми тільки що скоро скинули зі себе таборові „фуфайки". Скоро,одначе, дістали гіперболічну популярність, а з тим—гіперболічні розміри. Кожного року більше і більше гостей, більша заля, дорожчі квитки. Навіть коли „маланківці" нарікали на стиск, юрбу, товпу, брак партнерів, на вечерю, що складалася із підґріваних стандартів—репутація Пластової Маланки на цьому не терпіла, навпаки, кожного року більше і більше з'їжджалося ветеранів різних балів, колекціонерів несповнених мрій, самітних кавалерів, самітних жінок, до нікого не приналежних панночок.

Цьогорічна Пластова Маланка була дуже елеґантна. Відбувалася в найбільшій залі Гарбор Кесл. Неспокійна темнота обгортала дві сіяючі ялинки, приміщені в двох найдальше висунених полюсах залі. Притьмарений, кольоровий простір для танцюванню розділював залю на дві частини, де за круглими столами сиділи-мерехтіли гості. Переважно пари. Мало хто мав відвагу прийти без пари. Чому так?

„Бари" ні на мить не порожніли. Ентузіястичні зустрічі при пляшках, льоді, зимних водах і соках перетворювалися у горячі приязні що спалахнули , мов іскри, навіть між людьми, що не могли пригадати собі, як називаються.

Оркестра: не якийсь нещасний квартет, чи квінтет, а дві оркестри! Ах, з якою силою вони вживали свої інструменти і свої голоси. Коли на інших забавах меланхолійні, сумні танґа з п'ятдесятих років втискалися поміж коломийки, тут, динамічний калейдоскоп звуків голосив славу і стиль модерної генерації. Бум! Бум! Бум!... Вав! Вав! Вав!... —вискакувало з голосників.

Вечір просував з педантною точністю від фази до фази; крім початку. Напочатку не було слово, не було світло. Напочатку всі чекали напружено на прем'єра Канади Браєна Малруні та його дружину Мілю. Вони приїхали до Торонто в інших справах, але дали себе намовити відвідати українців на Пластовій Маланці. Цього самого дня подавали в радіо, що Браєн Малруні розпочинає кампанію, щоб підбудувати свою „сеґінг популяріті". А де ж краще воскрешати свою популярність, як не між українцями?

Міля розсипала на всі сторони, мов „сійся-родися", зерна своєї питомої чарівности. Браєн розтягав на висуненій боротьбі підкову свого гіпнотичного усміху і хапав за всі руки, що до нього простягалися. Він мав своїх охоронників-велетнів, своїх журналістів, своїх фотографів і кавалькаду телевізійних апаратів. А я пропихалася через усю цю гущу і малим апаратом фотографувала малих людей, а великим—великих.

Хто запросив Малруні на Пластову Маланку? Це не важне. Його аж так дуже не треба було просити. Він був би навіть убрав шаравари і купив в „Арці" панства Чорніїв бандуру (о, так, панство Чорнії продають і бандури), якби мав був час. Що він не зробив би, щоб підбудувати „сеґінг популяріті"! Та ґості вітали спонтанно голову Канади, а не тільки Мілю і Мілюня...

Сотні рукостисків і обнять пізніше, нарешті почалася вечеря. Хрущі над вишнями не гуділи, та затихло все, навіть бубон...Емоції в різних тонаціях, вина, шампани („он ди чіпер сайд"), людський город чудових жінок, мов орхідей, панове в токсідах, з бородами, з медалями, відзнаками, стрічками на грудях—все, все зосереджувалося біля тарілок, на яких скоро і маґічно мінялися страви.

А потім, знов: Бум! Бум! Бум!—Вав! Вав! Вав!

Музика спонукувала декого літати, крутитися, присідати, підскакувати. Пари посувалися вперед і взад, в нескінчених піруетах. Пари вищої кляси тримали себе в тортуруючих обіймах, модно, екзотично, скомпліковано. Жінки тримали голови на плечах партнерів, ніби їх там щось пришрубувало. Дехто зі злою репутацією був у доброму товаристві, дехто з доброю репутацією був у злому товаристві. Хто не мав товариства—не знайшов товариства. Заля була темна, простір неймовірно великий, можна було в ньому загубитися, і нікому не кидатися в очі. Але люди без товариства думали, що всі на них дивляться і бачуть, що вони без товариства... Деякі модерні танці можна танцювати і зі столом.Ніхто нікого за ніщо не тримає, тільки всі індивідуально роблять кроки до власної хореографії. Я сама попала в одному моменті в групу індивідуалістів і досі не збагнула , чи я танцювала з ними, чи вони зі мною?

Півгодини після „о пів до другої години" сотки золотих, срібних, лякерових, пластикових, льокальних та імпортованих мештів перестало розтоптувати дрібненький порох. Скінчилася Маланка. Почалося Майбутнє. Майбутнє? Це тільки минуле, що вийшло іншими дверима.

Віра Ке

Конкурс рисунків дітей до Тисячоліття Хрищення

У листопаді минулого року, сестра Юдита — настоятелька школи св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., проголосила змагання — конкурс для дітей з нагоди святкування Тисячоліття Хрищення України. Конкурс полягав у тому, щоб діти нарисували з власної уяви хрест, який пов'язував би в собі ідеї 1000-ліття християнства на Україні. Орнаментика рисунка хреста повинна б віддзеркалювати їхні думки — українськість ідеї, ідею хрищення і українську геральдику.

В змаганні взяло участь 50 учнів з 4-ої до 8-ої кляс школи. Було дуже багато гарних і цікавих рисунків юних артистів, які були вивішені на стінах головного коридору школи. Деякі з них показували, що діти мають здібність і оригінальність власної думки. Окреме жюрі, до якого ввійшли учительки школи та сестра настоятелька, оцінило твори молодих артистів.

Перше місце здобули за оригінальність орнаменту відзнаки 1000-ліття учень 7-мої кляси Адам Гапій, а друге Марта Івасечко з цієї самої кляси. Цю відзнаку будуть уживати на шкільних офіційних листах школи.

Стефа Заяць

ЛІБЕРІЯ ВИЯВИЛАСЯ єдиною покищо країною, яка погодилася дати політичний азиль для гаїтського диктатора Жана-Кльода Дуваліє, який мусів покинути у поспіху свою країну і тимчасово перебуває у Франції. Про згоду Ліберії, західньо-африканської країни, повідомило французьке пресове аґентство, відмічуючи, що Франція і ЗСА допомагали знайти місце сталого перебування для Дуваліє.

ПОВІДОМЛЕННЯ-ПОДЯКА

У глибокому смутку повідомляємо Друзів та Знайомих, що 28-го січня 1986 р. з Волі Всевишнього відійшла у Вічність на 89-му році свого трудолюбивого життя, сповненого любов'ю до Бога та родини, наша Дорога, Незабутня

МАМА, БАБУСЯ, ПРАБАБУСЯ, ТІТКА

бл. п.

Зінаїда Лазуренко

Покійна народилася в Новогеоргійську, а вищу освіту здобула в Одесі.

Бурхливі роки війни спрямували Її вже з родиною до Америки (1950 р.), де Вона віддавала всю свою палку енергію на виховання внучок Інни, Алли, Олі та внука Степанчика, а пізніше ще Бог дав Їй сил пильнувати через 3 роки Її улюблену правнучку Зіну.

Дорога Покійна жила молитвою до Бога, любов'ю до церкви, книжки та рідного краю і цю любов та відданість передала цілій своїй родині, особливо своєму єдиному внукові Степанові.

В 1969 р. 27-го лютого вона втратила свого вірного, дорогого мужа Степана Лазуренко, полковника Армії УНР, якого поховала на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Незважаючи на тяжку для Неї втрату, Вона невтомно помагає втримати велику родину разом і далі насичує всіх любов'ю до Бога, церкви та Рідного краю.

Несподівана, передчасна втрата внука Степана Лазуренко в 1978 р., ще більше зранює Її вже тоді хворе серце, але вона все далі віддає всі свої зусилля для родини.

Від Дня Подяки 1985 р. сили все більше Її покидали і більшість часу Вона перебувала в ліжку. Лікарі ствердили, що Покійна мала дуже ослаблене серце і радили шпиталь, але Вона дуже просила лишитися в хаті коло родини. Донька Оксана виконала Її прохання і доглядала за Нею день і ніч, жиючи з Нею в одній кімнаті. Коли вмирала, Дорога Покійна, руки Її тримала дочка Оксана та син Сергій, а зараз же в останні хвилини приїхала ціла родина та о. парох О. Биковець.

Поховали, Незабутню Зінаїду Лазуренко, на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, побіч там вже похованих дорогих мужа та єдиного внука.

Родина Покійної в цих скромних рядках висловлює свою щиру подяку всім Друзям, Знайомим та всій Українській Громаді, що численно прийшла помолитися на Панахиді в каплиці та попрощати Покійну під час похоронів у церкві св. Андрія.

Рівнож подяка о. протопресвітерові Олександру Биковцю за відправи, похорон, за теплі поминальні слова та за час, що віддав на поїздку з родиною до Бавнд Бруку.

Дякуємо всім Хористам, які взяли участь в Панахиді та похороні.

Дякуємо сердечно всім за надіслані квіти, за пожертви на Служби Божі, Українську Школу, бібліотеку Симона Петлюри та інші цілі в ім'я Покійної.

Дякуємо докторові Олесю Данилевичу та дружині Кісі за маленький пакуночок землі з Києва, воду з Дніпра та камінчик з Києво-Печерської Лаври, який ми поховали разом з Покійною в гробі.

А особливо наше найщиріше спасибі о. отаману Лютий-Лютенко, його дорогій дружині Олі та синові Юрію, які нас всіх пригорнули і приготовили поминальний обід в своїй завжди гостинній хаті.

Ще дякуємо похоронному заведенню Христофора Бугая, що зайнявся погребовим процесом в Дітройті та похоронному заведенню Литвин-Литвин, що закінчив погребовий процес в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Ще раз дякуємо всім Тим, які чимнебудь причинилися до віддання останньої прислуги Покійній.

Нехай Милосердний Господь винагородить Вас сторицею.

В глибокому смутку —

РОДИНА

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Друзями та Приятелями, що дня 19-го січня 1986 р., в місті Дітройті, Миш., ненадійно, помер на 76-му році життя

БАТЬКО, ДІДУСЬ, БРАТ, ШВАҐЕР і ВУЙКО

бл. п. письменник-поет

БОГДАН А. НИЖАНКІВСЬКИЙ

ПОХОРОН відбувся в суботу, 25-го січня ц. р., з церкви Непорочного Зачаття в Дітройті, на місцевий цвинтар.

Дочка — ДАРІЯ з мужем ГРИЦЕМ СТРОГИМ
та внуком ЯРОСЛАВОМ
Сестра — НАТАЛКА з мужем
полк. ПЕТРОМ ВОЙНОВСЬКИМ з донею
ОКСАНОЮ та мужем
інж. ЮРІЄМ БАЗИЛЕВСЬКИМ
та внуками ХРИСТИНОЮ, БОГДАНОМ і АНДРІЄМ
Шваґер — д-р ТАРАС СНІГУРОВИЧ
з сестрінкою ЕВГЕНІЄЮ
з мужем ФРЕДОМ ШВАҐСТРА

Відзначення Роковин 22-го Січня в Джерзі Сити

У неділю, 26-го січня ц.р., Організація Оборони Лемківщини під протекторатом Відділу УККА величаво відзначила святочною програмою 68-мі роковини Акту 22-го січня 1918 року.

Свято вже було започатковано 22-го січня підписанням проклямації посадником Джозефом Кучі та вивішення ним українського національного прапору на щоглі ратуші, який гордо повівав поруч американського прапору. В підписанні проклямації від української громади Джерзі Сити взяв участь довголітній громадський діяч Володимир Білик з численною громадою та представниками місцевих організацій.

В неділю, 26 січня, парох української католицької церкви о. Роман Мірчук відправив Молебень в наміренню українського народу та виголосив патріотично-релігійну проповідь. До Молебня стали з прапорами СУМ, Пласт та ООЧСУ, співав церковний хор.

В годині 3-ій по полудні, при заповненій залі Українського Народного Дому, свято відкрив голова місцевого Відділу Організації Оборони Лемківщини (ООЛ) Іван Гресь. В імені Відділу УККА та Відділу ООЛ І. Ґресь привітав всіх присутніх, поміж ними учасника Визвольних Змагань Володимира Карого, а відтак попросив до молитви о. Р. Мірчука.

Після молитви виступив хор бандуристів „Гайдамаки" під проводом диригента Володимира Васькова. Вони відспівали чотири пісні, а саме: „Встає хмара за лиману" слова Шевченка, муз. Потапенка, відтак „Гей злітались орли" слова Стеценка, муз. Черкавського, та „Полтавський рушничок" слова Матірної, муз. Середи, і на закінчення відспівали пісню „Крізь села дорогами" слова і муз. В. Васькова. Проклямацію, яка була підписана посадником Кучі та Управою міста, відчитала пластунка Ярина Ференцевич.

Святочну доповідь виголосив старшина УПА Іван Йовик-Соколенко. В своїй обширній доповіді він накреслив історичний перебіг збройної боротьби українського народу за самостійну і незалежну державу з часів 1918-20 років, відтак боротьбу ОУН, „Закарпатської Січі" та УПА. Він зазначив, що по сьогоднішній день український народ бореться і не здається, бо він вірить в день, коли Україна стане вільною та від нікого незалежною державою.

В наступній точці програми виступила солістка Ліда Гаврилюк. Вона заспівала чотири пісні: „Біла річка" слова Кошарінної, муз. Шамо, „Ой висока ти гора" слова Ткач, муз. Біляш, „Ой чия ти?" слова Татаренка, муз. Зуєва, та „Україно, любов моя" слова Луценка, муз. Шамо. При фортепіяні — Юрій Фурда.

В другій частині програми виступив танцювальний ансамбль молоді при Українському Народному Домі з трьома танками під проводом інструктора Романа Стеткевича. Деклямацію В. Переяславця „Дзвони в Україні" дуже гарно виголосила пластунка Ярина Ференцевич. На закінчення програми ґрадуант УМІ Роман Шевчук виконав дві точки на фортепіяні, а саме Соната ц-дур Гайдна та „Думи" Довженка.

Голова місцевого Відділу УККА Зенон Галькович подякував всім виконавцям програми та всім присутнім. Свято закінчено відспіванням національного гимну.

Після програми членки відділів УККА та ООЛ приготовили перекуску для виконавців та гостей.

В. Д.

„Віднова..."

(Закінчення зі стор. 2)

спеціяліст історії російської й української літератури — Ришард Лужни, теж спеціяліст в історії України проф. Ягайлонського університету Владислав А. Сєрчик, історик мистецтва та професор Ягайлонського університету — Тадеуш Хшановський. Сам перелік авторів указує на дуже поважний зміст цього числа журналу. Це число це насправді книжка (на 280 сторінок друку) на тему українсько-польських стосунків, а не таке собі звичайне число квартальника. Коли назвати далі тільки наголовки матеріялів, не можна не відмітити таких як „Антиукраїнська кампанія в Польщі" пера головного редактора проф. Петра Потічного про „Слугу Божого Андрея Шептицького", Єжи Іранек-Осецького про польсько-українську співпрацю, врешті відділ документів.

У цілому „Віднова" — цінний і вагомий вклад у розвиток нашої політичної думки. Особливша її вартість у тому, що друковані матеріяли підібрані спеціяльно до теми числа, видимо замовлені, а не зібрані припадково, як то буває в деяких наших публікаціях. Не знаю тільки як заміша лась між ці політичного змісту матеріяли публікація драми Дмитра Николишина — „Марта". Не читав я її, тож не берусь критикувати. Зміст стосується листопадових подій 1918 року, то хіба це виправдує її друк у цьому політичного змісту квартальнику. На мій розсуд одначе „Віднова" повинна залишитись виключно органом політики, тим паче, що так її головний редактор, як і співредактори професори політичних наук Ярослав Білинський, Богдан Осадчук і Петро Потічний — специ у політиці. Ще раз підкреслюю, що „Віднова" це велике і дуже вартісне надбання, яке нам конечно усіма силами пітримати. Адреса для передплати: D. Horbachevsky, 111 Presidential Blvd. Suite 243, Bala Cynwyd, Pa, 19004. В Канаді D. Fedyk, 22 Allanhurst Dr., apt. 102, Islington, Ont. M9A, 4J6, Canada.

Коли ми врешті „доробились" журналу присвяченого питанням політики, не прогавмо нагоди, щоб при його допомозі розвинути нашу політичну думку, за чим упарі повинна піти і цілеспрямована, а не хаотична, гафазардна, політична діяльність. На мій розсуд „Віднова" повинна сконцентруватись виключно на політиці, а друк літературних надбань, хоч би і шедеврів, залишити літературним періодикам, яких у нас доволі.

В Ню Гейвені відзначено роковини проголошення державности

Посадник Б. ДіЛіто (посередині) вручає проклямацію о. деканові М. Чернявському і д-рові М. Снігуровичеві в присутності делегації.

Старанням Відділу УККА в Ню Гейвені відзначено 68-мі роковини проголошення незалежности України і 67-мі роковини Акту Соборности.

Січневі святкування в цілому стейті Коннектикат започатковано підписанням проклямації губернатором Вілліямом О'Ніллем на Капітолі в Гартфорді 15-го січня 1986 року. В акті підписання проклямації взяли участь представники усіх відділів УККА стейту Коннектикат під проводом голови д-ра Михайла Снігуровича. Наступного дня, 16-го січня подібну проклямацію підписав посадник міста Ню Гейвену Біяджіо ДіЛіто. В обох проклямаціях визначувано день 22-го січня Днем Української Незалежности.

В суботу, 25-го січня, відбувся святочний бенкет, а після нього баль в головній залі Парк Плаза готелю в Ню Гейвені. Після відспівання національних гимнів бенкет відкрив д-р М. Снігурович. Головними доповідачами були ред. Ігнат Білинський, українською мовою і Брус Моррисон, конгресмен, англійською мовою. Привіти виголосили губернатор О'Нілл, який прибув з дружиною, посадник ДіЛіто і представник литовської громади. Бенкетом проводила Марічка Марків, студентка. Бенкет розпочато молитвою, яку провів о. Роман Ґолемба, парох католицької церкви в Ню Гейвені. Заключну молитву провів о. митрат Микола Чернявський, парох православної церкви. В неділю 26-го січня, о год. 12:30 по полудні відбулася на Центральному Ґріні, напроти будинку управи міста, мирна манiфестація в обороні прав України, під час якої зложено вінок в пошану героїв, що впали за волю України. Вінок зложено під пам'ятником поляглих у війні американських воїнів. Вінок зложили Б. Чабала, сумівець, і пластуни К. Кизик і Н. Троян. В манiфестації взяли участь із своїми прапорами українські комбатанти та члени Пласту і Сума. Коротку програму манiфестації відкрив і закрив д-р М. Снігурович. Вступну молитву провів о. М. Чернявський а кінцеву о. Р. Ґолемба. Головну промову виголосив посадник Б. ДіЛіто. Започатковано програму піснею — молитвою „Боже Великий, Творче Всесильний", а закінчено національним гимном. Під час манiфестації повівав на високій щоглі на Ґріні український прапор поруч американського. Український прапор вивішено ще 22-го січня, так що повівав він п'ять днів.

М.Я.

ІРАНСЬКІ ЧИННИКИ заявили кореспондентам, що співпраця між Іраном і Совєтським Союзом починає поправлятися. Спікер іранського парляменту Гоятоліслям Гашемі Рафсаняні при тому заявив, що Іран шукатиме також поліпшення відносин із З'єднаними Стейтами Америки. Поліпшення співпраці з СССР треба завдячувати в першу чергу першому заступникові міністра закордонних справ Ґеорґієві М. Корнієнкові, який зумів переконати іранських керівників про недоцільність плекання ворожнечі Ірану до Совєтського Союзу й інших комуністичних держав Східньої Европи.

В ЩОРІЧНОМУ ЗВІТІ Служби здоров'я і людських ресурсів Конґресові ЗСА сказано, що тривалість життя громадян країни збільшується і здоров'я їх зміцнюється. В звіті відзначається, що в З'єднаних Стейтах Америки найвища в світі тривалість життя і найнижча дитяча смертність. В звіті говориться, що ті, хто родився в 1983 році, мають шанси прожити не менше 74,6 року. Найбільша тривалість життя білих жінок — 78,7 року, найменша серед мужчин-негрів — 65,4 року. Збільшення тривалости життя досягнуто в першу чергу завдяки зменшенню кількости курців і досягненням у боротьбі з гіпертонією. Якщо в 1965 році половина мужчин Америки курила, то в 1983 році кількість курців серед мужчин зменшилася майже на 35 відсотків.

ГАЇТСЬКІ ТИМЧАСОВІ лідери все ще намагаються заспокоїти розбурхану хвилю протестів, святкування з приводу втечі диктатора Жана-Кльода Дювальє і починають помалу, але поступово перебирати владу в свої руки. Вони при тому обіцяють народові привернути повну демократичну систему в країні, яка не тільки шануватиме права людини але приверне всі інші права політичним партіям і людині, який вибере собі у вільних виборах новий уряд.

Православна громада Мейплвуду відзначила Січневі Роковини

Українська православна громада церкви Святого Вознесіння в Мейплвуді, Н. Дж. від довгих років відзначає день 22-січня. В самий день, як це було і останього разу, в середу до церкви прийшли святочно вдягнені парафіяни на чолі зі своїм настоятелем о. Іваном Наконечним і точно о 9-ій год. ранку винесли та поставили на бальконі при головному вході до церкви, національні—український жовто-блакитний і американський зоряний прапори.

Після короткого слова-привіту, що його провів член Української Національної Ради К. Степовий присутні відспівали гимн „Ще не вмерла Україна". Прапори повівали в цей день на парафіяльному будинку і на інших будинках членів нашої парафії.

Після закінчення цієї короткої урочистости частина парафіян була присутня у приміщенні майора міста під час проголошення проклямації про День Української Незалежности, після чого на щоглі під спів американського і українського гимнів піднесено оба національні прапори.

У неділю, 26-го січня, після Святої Літургії, о. І. Наконечний в супроводі церковного хору та чотирьох вівтарних хлопців і організацій з прапорами відслужив святочний Молебень за український народ як в Україні, так і в розсіяні та екзильний український уряд на поселеннях. Як і кожного року на прохання товариства Прихильників Державного Центру було проведено збірку на потреби ДЦ УНР, яка принесла 83 дол.

По обіді цього ж дня в Українському Народному Домі Ірвінґтону, Н. Дж., відбувся Святочний концерт з нагоди роковин проголошення Самостійности і Соборности Української Держави. А тиждень пізніше, 2-го лютого ц. р., в церкві Святого Вознесіння в Мейплвуді відслужено урочисту Панахиду за душі невинно загинулих 300 студентів-вояків, які своє молоде життя склали на вівтар батьківщини в обороні рідного краю на станції Крути.

К. С.

Український прапор на щоглі у Вілліямставні

Після вивішення прапорів (зліва): о. шамб. В. Паска, посадник К. ДіНові, А. Кобаса і маленька В. Лісна.

День 22-го січня цього року був дуже гарний і теплий, можна сказати Всевишнім призначений на це велике свято. Це перший раз в історії міста Вілліямставн, Н.Дж., на ратуші мав повівати український синьо-жовтий прапор.

До успішного влаштування свята причинились дописи в „Свободі", в „Америці", як рівнож в місцевій англомовній газеті „Плейн Ділер" та щонедільні повідомлення в церковнім бюлетені як рівнож щонедільний заклик о. шамбеляна Володимира Паски. Авдієнція у посадника була призначена на год. 9:30 рано, але люди вже о 9-ій год. заповнили подвір'я.

Коли прийшов час авдієнції, посадник міста Кармен ДіНові щиро прийняв українську групу. Внучка Лісних вручила квіти, а Галя Стахнів і Лісна, в народних строях, вручили подарунок.

Тоді А. Кобаса склав щиру подяку посадникові за проголошення Дня Української Незалежности. Наступила святочна хвилина — вивішення прапорів, американського і українського синьо-жовтого. Коли на щоглі зачав повівати український прапор в багатьох присутніх в очах появились сльози.

При цьому слід зазначити, що український прапор є історичним, бо цим прапором була накрита домовина сл.п. полковника Дяченка.

Посадник міста К. ДіНові відчитав проклямацію та вручив її А. Кобасі, а відбитки проклямації роздав присутнім. Тоді Карен Лісна, в заступстві перешкодженого чоловіка дала пояснення про цей історичний день, а на закінчення відчитала проклямацію Президента з минулого року. Слід зазначити, що Карен Лісна не є українського роду, а по-українськи говорить дуже добре.

Як на робочий день, присутність людей була імпозантна.

Н.Н.

Свято української державности у Вотервліті

Вотервліт, Н. Й., (І.Д.) — Заходом Окружного Комітету відділів УККА й українських товариств відбулося 19-го січня 1986 року в залі Українського Клюбу у Вотервліті Свято Української Державности. Референт культурних справ, Микола Філь, відкрив його вступним словом. Євген Наболотний прочитав Четвертий універсал Української Центральної ради. Пластун Роман Якубович заграв на фортепіяні „Молитву за нарід" М. Фоменка. Люба Кушнір прочитала проклямацію губернатора Маріо Квомо про День Української Незалежности. Жіночий хор 99-го Відділу СУА під проводом Я. Кушніра, проспівав „Не здавить ворог нас", муз. Я. Ярославенка, та пісню УПА — „Вперед". Мґр Тетяна Дурбак прочитала доповідь про Січневі Роковини. Вона пригадала великі роковини у 68-ліття проголошення самостійности Української Народної Республіки та універсал Директорії про соборність усіх українських земель. Відтак з'ясувала становище американських українців до подій в Україні та їхні заходи, щоб підтримати боротьбу українського народу за державність і самостійність.

Українська Рада в Америці помістила заяву у „Свободі", що положення в Україні вимагає від українців в Америці спільної акції в обороні українського народу. Український Народний Комітет, заснований в Америці в 1914 році, як допомогова організація для помочі жертвам війни, став політичною організацією. Його представники нав'язали зв'язки з членами Сенату й Конґресу, з державним секретарем Лянсінґом. Делеґати УНК відбули авдієнцію у президента Вілсона. Одначе, московські дипломати почали протиакцію. В Ню Йорку відбувся український з'їзд у 1918 році, велика манiфестація в Купер Юніон при участі 4,000 українців. У грудні 1918 року сенатор Кебот Ладж і конґресмен Т. Геміл порушили в Сенаті справу незалежности України. У березні 1919 року конґресмен Т. Геміль з д-ром К. Біликом поїхали до Парижа на мирову конференцію. Вони допомагали українській мировій делеґації, щоб мирова конференція визнала молодій українській державі право на самостійність.

У квітні 1919 року відбулася друга манiфестація в Америці при участи українців, литовців, лотишів і естонців. Учасники її домагалися визнання нових національних держав на сході Европи. Велика Рада мирової конференції в Парижі прийняла українську мирову делеґацію влітку 1919 року. Одначе, поляки й росіяни розвинули велику дипломатичну акцію проти самостійности України. Вкінці мирова конференція в Парижі не визнала самостійности української держави.

Американські українці вжили багато заходів і труду на оборону молодої української державности, це треба пам'ятати й оцінити.

У наших щорічних відзначуваннях Свята державности й Самостійности України треба признати, що серед дуже трудних обставин боротьба за українську державу тривала три роки. Одначе вона не закінчилася в 1920 році бо український народ продовжує цю боротьбу в різних формах. За кордоном українська еміграція продовжує велику культурну й наукову працю, заборонену на рідних землях. Постали українські високі школи в Мюнхені і Римі українські катедри в Гарварді й Торонто, університетські курси українознавства в Америці, Канаді й Австралії, наукові товариства й централі. У світлі роковини проголошення незалежности й соборности українських земель ми радіємо, що маємо велику історію, культуру і здобудемо велике майбутнє.

Три пластунки — Лярися Дурбак, Катря Клим і Леся Філь — виголосили збірну деклямацію про Січневі Роковини. Пластун Петрусь Фоль продеклямував поему Лесі Храпливої „Січневий вітер". Олена Коцур прочитала англійською мовою змістовну доповідь про Січневі Роковини. Сумівець Михась Саків прочитав поему Б. Крихкого „22 Січня". Збірну деклямацію про Свято Державности виголосила сумівська молодь: Івась і Надя Барни, Михайло Бережанський, Роман Кошикар, Християн Спяк, Дарка Шурпик, Леся Хомич, Володимир і Марія Єдинаки.

Мішаний хор під проводом Я. Кушніра проспівав „За Тебе, Україно", сл. В. Щурата, і „Україно моя", сл. й муз. М. Садовського. Вкінці М. Філь подякував усім виконавцям програми.

Відспіванням українського гимну закінчено цю успішну академію. Програму сумівської молоді приготувала Зиновія Білас, Пластової молоді — мґр Дарія Якубович. Українці з цілої околиці заповнили цілу залю.

ВИПРАВЛЕННЯ ПОМИЛОК

У статті під заголовком „Поховали Антона Драгана", („Свобода", ч. 28 від 12-го лютого 1986 р.), вкралися деякі помилки. У першому реченні після слова „довголітнього" пропущено слово „головного" редактора „Свободи". В другому параграфі другої колонки має бути: „Павло Дорожинський говорив від друзів-націоналістів, ПУН, як також ІСНО і ОДВУ, який вказав на тісне пов'язання А. Драгана з націоналістичним рухом..." В першому параграфі останньої колонки слід читати: „...особа ред. Драгана була постійно сіллю в оці наших найбільших ворогів..." — Ред.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

П'ЯТНИЦЯ, 21-го ЛЮТОГО 1986 р.

Ню Йорк, Н. Й. Загальні збори Пластового Відд. ч. 450, о год. 7 веч. в Пластовому Домі, 144 Друга Авеню в Ню Йорку. По зборах вибір делеґатів і заступників на 31-шу Конвенцію УНС. Проситься членів взяти участь. — Христина Навроцька, гол., Евстахія Міланич, секр.